

Praca 4 (J. Kobus, J. Sierociuk, oprac. B. Osowski)

- Podać:
- miejscowość, gminę, powiat
 - imię i nazwisko, rok i miejsce urodzenia, zajęcie osoby nagrywanej,
 - jak długo informator mieszka w danej wsi?
 - datę nagrania i kto nagrał.

1. Dawna, prosta maszyna do młócenia zboża.
2. Rodzaje maszyn do młócenia.
3. Jakie były sposoby napędzania maszyny do młócenia?
4. Jak nazywano urządzenie, które obracały konie, żeby maszyna mogła młócić?
5. Co to jest *maneż*?
6. Co to jest *kierat*?
7. Jak zbudowany był 'maneż - kierat'?
8. W jaki sposób przenoszono napęd z silnika do samej maszyny – opis części i ich nazwy.
9. Roślina uprawowa, w ziemi ma owalne bulwy; podstawowa w żywieniu ludzi (pyra, ziemniak, ?).
10. Jak się mówi na ziemniak / kartofle przeznaczony do sadzenia?
11. Co robiło się z dużymi ziemniakami przeznaczonymi do sadzenia?
12. Czy ziemniak ma *oczko*?
13. Jak się mówi na część ziemniaka bez *oczka*?
14. Która część kartofla to *dupa* lub *dupka*?
15. Co wyrasta z *oczka*, gdy ziemniak jest długo przechowywany?
16. Okres, czas (jesienią) wykopywania ziemniaków.
17. Jak dawniej wykopywano ziemniaki, a jak to się robi dzisiaj?
18. To, czym ręcznie wykopywało się ziemniaki.
19. Kobieta, która wykopywała ziemniaki.
20. Maszyna, która wykopywała ziemniaki.
21. Jak nazywano maszynę, która przy wykopywaniu ziemniaków rozrzucała je szeroko po polu?
22. Suche, nadziemne części ziemniaków.
23. Co to jest *chmielowina*?
24. Stary ziemniak, z którego wyrósł krzak.
25. Jak się mówi na stary ziemniak wykopany razem z młodymi?
26. Co należy zrobić z ziemniakami (po wykopaniu) leżącymi na polu?
27. Zbierając na polu kartofle / ziemniaki niekiedy omyłkowo do kosza wrzucano też ... (kamienie – podać mian. l.p.).
28. Mały kamień (podać zdrobnienie).
29. Pole, na którym jest dużo kamieni to *pole* ... (kamieniste, kamienite, kamienne)
30. Rodzaj żółtego kamienia; przy uderzeniu powodował iskry. (krzemień)
31. To, co służyło dawniej do krzesania iskier. (krzesiwo, krzesidło)
32. Krzesiwo zrobione z krzemienia było ... podać przymiotnik – krzemionne, krzemienne).
33. Uskładany stos kamieni (na polu czy przy drodze). (kamionka)
34. Co to jest *kamionka*?
35. To, w co zbiera się ziemniaki na polu.
36. Jak inaczej mówią (lub mówili) na koszyk do ziemniaków?
37. Jak robiono koszyki? (podać dokładny opis)
38. Jak się mówi na wóz do zwożenia ziemniaków z pola. **RYSUNEK**
39. Czym się różni wóz do zwożenia ziemniaków/kartofli od wozu do zwożenia zboża/siana?
40. Jak się mówi na boczne deski tego wozu?
41. Jak się mówi na otwieraną część boku wozu?
42. Jak się mówi na przód wozu?
43. Jak się mówi na tył wozu?
44. Jak się mówi na element łączący wóz z koniem?
45. Jak się mówi na część łączącą koła?

Praca 4 (J. Kobus, J. Sierociuk, oprac. B. Osowski)

46. Jak się mówi na spód wozu?
47. Jak się mówi na część podwozia łączącą tył i przód wozu?
48. Z jakich części składa się koło drewniane? **RYSUNEK**
49. Jak się mówi na wóz drewniany z kołami w obręczy żelaznej?
50. Jak się mówi na wóz z gumowymi kołami?
51. Jakie są prace pielęgnacyjne przy ziemniakach?
52. Czym wykonywano podstawowe prace przy ziemniakach?
53. Jak określano / nazywano podstawowe prace (czynności) wykonywane przy ziemniakach?
54. Wszystkie rośliny, które niepotrzebnie rosną między ziemniakami, to ...
55. Rosnące w jednej linii ziemniaki.
56. Co to jest *redlonka*?
57. Co to jest *jetrowanie*?
58. Pole, na którym rosły (w ubiegłym roku) ziemniaki / kartofle.
59. Jakie są znane odmiany ziemniaków / kartofli?
60. Jakie odmiany ziemniaków / kartofli znane były dawniej?
61. W jaki sposób przechowywano ziemniaki / kartofle przez zimę?
62. Czy ziemniaki sypano bezpośrednio na ziemię, czy najpierw wykopywano dół?
63. Jak budowano kopiec do przechowywania kartofli?
64. Jak się mówi na wywietrzniki w kopcu.
65. Jak zabezpieczano kopiec przed przemoknięciem?
66. Jak zabezpieczano kopiec przed przegrzaniem?
67. Czy w kopcu jest *kalonka*?
68. Gdzie w zabudowaniach przechowywano ziemniaki?
69. Czy piwnice były budowane oddzielnie?
70. Jak zbudowana była piwnica?
71. Czy w piwnicy przechowywano tylko kartofle?
72. W jaki sposób wrzucano ziemniaki / kartofle do piwnicy?
73. Co to jest *arfa*, *harfa*?
74. Widły do podawania ziemniaków – nazwa i budowa.
75. Jakie prace wykonywano w polu przy burakach?
76. Co należało zrobić, jeżeli warzywa wyrosły zbyt gęsto?
77. Czym przerzedzano zbyt gęsto rosnące warzywa?
78. Czym obcinano liście buraków przygotowując je do wykopywania?
79. Jak określano czynność obcinania liści buraków?
80. Czy burak ma serce? Która to część?
81. Rośliny uprawiane przy domu; wykorzystywane podczas gotowania jedzenia.
82. Miejsce, gdzie rosną jarzyny/warzywa.
83. Jakie są najczęściej uprawiane jarzyny/warzywa?
84. Jak przygotowuje się ziemię pod jarzyny (w ogrodzie)?
85. Duże pole należy orać, zaś w małym ogródku ziemię należy ... (skopać, ?)
86. To, czym kopie się doły.
87. Z jakich części składa się *szpadel*? (podać dokładny opis)
88. Drewniana część szpadla.
89. Co to jest: *stylisko*?
90. W których narzędziach jest stylisko?
91. Jak się określa czynność łączenia drewnianej i metalowej części szpadla?
92. Przy których narzędziach mówiło się, że trzeba je *obsadzić*?
93. Jak nazywa się czynność przygotowywania ziemi za pomocą szpadla /łopaty?
94. Przefermentowane odpady roślinne stosowane zamiast obornika / gnoju w ogrodzie.
95. Jak przygotowuje się *kompost*?

Czy wyraża Pan/Pani/ mama/ tata/babcia/dziadek/ciocia/wujek itd. zgodę na wykorzystanie materiałów (nagrania, zdjęć) do celów popularnych i naukowych?

